Тыдзень адукацыі на працягу ўсяго жыцця –

пашырэнне межаў Еўропы

Ілеана Боэру, Крысціяна Улад

Ілеана Боэру – прафесар Народнага універсітэта "Іаана І.Далеса" (Бухарэст, Румынія), адна з ініцыятараў стварэння Нацыянальнай асацыяцыі народных універсітэтаў. Каардынатар 1-га і 4-га Фестываляў тыдня непарыўнай адукацыі (2000, 2003 гг.) Румынскага праекта Інстытута міжнароднага супрацоўніцтва Нямецкай асацыяцыі адукацыі дарослых (IIZ/DVV Project Romania).

Крысціяна Улад – магістр культурнай антрапалогіі, каардынатар еўрапейскага праекта, з'яўляецца нацыянальным і рэгіянальным каардынатарам мерапрыемстваў у рамках Румынскага праекта Інстытута міжнароднага супрацоўніцтва Нямецкай асацыяцыі адукацыі дарослых (IIZ/DVV Project Romania). Аўтар артыкулаў па непарыўнай адукацыі і блізкай тэматыцы.

Кожную восень, на пачатку лістапада, румыны рыхтуюцца да святкавання тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця (Lifelong Learning Week – **Festivalul Sanselor Tale**). Гэта той самы выпадак, калі суб'екты адукацыі дарослых і прафесійнай адукацыі маюць магчымасць даведацца аб непасрэдных патрэбах сваіх кліентаў і пазіцыянаваць сябе на рынку, у межах якога яны прапануюць свае паслугі.

У тых, хто шукае месца працы ці жадае зрабіць кар'еру, ёсць магчымасць павысіць узровень ведаў і атрымаць новую інфармацыю па прапановах у сферы нефармальнай адукацыі.

У 2003 годзе Тыдзень адукацыі на працягу ўсяго жыцця праходзіў пад вельмі выразным лозунгам: адукацыя дарослых – гэта не толькі нацыянальная палітыка па паляпшэнні эканамічнага становішча, але і магчымасць зрабіць асабістую і прафесійную кар'еру.

Правядзенне тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця стварае магчымасць для пабудовы супрацоўніцтва мясцовых і нацыянальных дзяржаўных і недзяржаўных адукацыйных арганізацый. Міністэрства адукацыі, даследаванняў і моладзі, Міністэрства культуры і веравызнання, Нацыянальны савет прафесійнай адукацыі дарослых адкрыта супрацоўнічаюць з прыватнымі і недзяржаўнымі арганізацыямі, якія прапануюць паслугі па адукацыі дарослых, і сумесна распрацоўваюць розныя праграмы і прапановы ў сферы прафесійнай адукацыі.

У прыведзенай ніжэй табліцы прадстаўлена сціплая справаздача па ацэнцы ўдзелу ў праграмах адукацыі дарослых у рамках Тыдня адукацыя на працягу ўсяго жыцця ў 2000-2002 гадах:

Год	Колькасць удзельнікаў	Колькасць арганізацый, якія прапануюць паслугі ў сферы адукацыі дарослых	Ахоп тэрыторыі
2000	300 000	115	65 населеных пунктаў
2001	500 000	195	35 раёнаў
2002	750 000	215	37 раёнаў

У 2003 годзе пад час Тыдня на нацыянальным узроўні ўдзельнічалі больш за 200 арганізацый, якія прапануюць паслугі ў сферы адукацыі дарослых і прафесійнай адукацыі, з прыцягненнем прынамсі мільёна наведвальнікаў рознага ўзросту — ад юнакоў да пажылых людзей.

Майстэрні, прэзентацыі, лекцыі, дні адчыненых дзвярэй, перформансы, выставы і дэманстрацыі былі адрасаваныя маладым выпускнікам, якія шукаюць месца працы ці жадаюць зрабіць кар'еру, людзям з неспрыяльным сацыяльным ці эканамічным становішчам, інвалідам, прадстаўнікам нацыянальных меншасцей, бежанцам, беспрацоўным, жанчынам, людзям з нізкім адукацыйным узроўнем, а таксама пажылым людзям, якія жадаюць падзяліцца сваім жыццёвым і прафесійным досведам.

Тыдзень адукацыі на працягу ўсяго жыцця — гэта дэцэнтралізаваная ўсенацыянальная падзея, якая патрабуе зладжанай арганізацыі. Нацыянальная асацыяцыя рэгіянальных цэнтраў адукацыі дарослых у супрацоўніцтве з Румынскім праектам Інстытута міжнароднага супрацоўніцтва Нямецкай асацыяцыі адукацыі дарослых (IIZ/DVV Project Romania) і Нацыянальнай асацыяцыяй народных універсітэтаў склалі нацыянальны план каардынацыі, які рэалізуецца на месцах Рэгіянальнымі цэнтрамі адукацыі дарослых і іншымі мясцовымі і рэгіянальнымі дзеючымі асобамі са сферы адукацыі дарослых.

Асаблівая ўвага надавалася супрацоўніцтву са сродкамі масавай інфармацыі. Мясцовыя газеты і тэлеканалы асвятлялі дзейнасць у межах Тыдня, арганізоўвалі інтэрв'ю і ток-шоу з удзелам экспертаў у адукацыі дарослых, прадстаўлялі вынікі майстэрняў, уцягвалі адказных за прынятце рашэнняў людзей і спонсараў у дзейнасць, звязаную з непарыўнай адукацыяй, і надавалі асаблівую ўвагу важнасці адукацыі дарослых як ключа да паляпшэння эканамічнага становішча і ўмоў жыцця кожнага чалавека на ўзроўні ўсёй Еўропы.

Тыдзень адукацыі на працягу ўсяго жыцця ў Румыніі — гэта свята навучання ў розных месцах і ўмовах. Дзіцячыя садкі, пачатковыя і сярэднія школы, універсітэты, прыватныя адукацыйныя і трэнінгавыя цэнтры, дзяржаўныя і недзяржаўныя адукацыйныя арганізацыі, музеі, бібліятэкі ў сельскай мясцовасці і гарадах, дамы культуры, народныя універсітэты, тэатры, кінатэатры, адукацыйныя і культурныя аддзелы ў адміністратыўна-тэрытарыяльных адзінках, прыватныя адукацыйныя кампаніі, цэнтры непарыўнай адукацыі ў памяшканнях камерцыйных і прамысловых прадпрыемстваў, парках, іншых нетрадыцыйных месцах для навучання — усе яны былі далучаныя да працэсу прасоўвання і развіцця дзейнасці ў сферы адукацыі дарослых.

У Бухарэсце, сталіцы Румыніі, ужо стала традыцыйным арганізоўваць Кірмаш прапаноў па далейшай адукацыі. Арганізацыі, якія прапаноўваюць паслугі ў гэтай сферы, прадстаўляюць свае праграмы, інфармацыйныя рэсурсы, прадукцыю (падручнікі, вучэбныя дапаможнікі, слоўнікі, курсы, дыдактычныя фільмы і кампакт-дыскі). Майстэрні, круглыя сталы, праслухванне музыкі, выставы, фальклорныя прадстаўленні, мастацкія і фотавыставы — усё гэта складае звычайны поўны спектр дзеянняў у межах Тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця.

Адно з найбольш важных пытанняў, якое тычыцца адукацыі дарослых, заключалася ва ўсталяванні ўзгодненай заканадаўчай структуры, улічваючай інстытуцыйныя магчымасці рэалістычнай метадалогіі, сістэму акрэдытацыі кваліфікацыі і кампетэнцыі.

Менавіта па гэтай прычыне першыя майстэрні і дэбаты былі прысвечаны заканадаўчым аспектам адукацыі дарослых (у 2001 годзе — “Заканадаўства і яго рэалізацыя ў сферы адукацыі дарослых у Румыніі”, у 2002 годзе — “Удасканаленне апошніх законаў па прафесійнай адукацыі дарослых і іх метадалагічныя працэдуры”, “Важнасць партнёрства ў адукацыйных партнёрскіх праектах — нацыянальны і міжнародны падыходы”).

У 2002 годзе пад час Тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця асноўнымі тэмамі былі:

- Гендэрныя пытанні і веды грамадства;
- Сацыяльнае ўключэнне праз праграмы “другога шанца” для выключаных катэгорый насельніцтва;
- Маладыя людзі з нізкім адукацыйным узроўнем і тыя, хто кінуў вучобу ў школе;
- Пажылыя людзі;
- Прафесійная кампетэнтнасць на нацыянальным і еўрапейскім узроўнях у кантэксце Еўрапейскай інтэграцыі і змянення рынку працы.

Тыдзень адукацыі на працягу ўсяго жыцця запомніўся людзям з усёй краіны сваёй цікавай, незвычайнай дзейнасцю і добрай практыкай, якія прадстаўлялі розныя магчымасці і ўмовы навучання: прэзентацыі даследаванняў культуры і адукацыі дарослых, кніг, лекцый, публікацый па адукацыі дарослых; удасканаленне прапановаў курсаў далейшай і прафесійнай адукацыі; дні адчыненых дзярэй, дэбаты, семінары, майстэрні, прамацыйныя і эксперыментальныя трэнінгавыя курсы для дарослых; кірмашы магчымасцей; кампаніі супраць наркотыкаў на дыскатэках; дзейнасць па сацыяльным уключэнні для насельніцтва Румыніі, бежанцаў, эмігрантаў; праграмы па авалоданні асноўнымі навыкамі і мастацкія выставы для правапарушальнікаў; міжкультурныя і замежныя праграмы; інтэрв'ю на вуліцах; прадстаўленне новых трэнінгавых праграм для настаўнікаў, бацькоў і вучняў.

У 2003 годзе ў межах чацвёртага Тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця ў Бухарэсце прайшоў нацыянальны семінар “Ажыццяўленне штодзённай адукацыі праз адукацыю дарослых” з удзелам практыкаў адукацыі дарослых, прадстаўнікоў універсітэтаў, мясцовай улады і асобаў, адказных за прынятце рашэнняў у галіне адукацыі і занятасці, прыватных рэалізатараў адукацыі дарослых, прадстаўнікоў розных дзяржаўных і недзяржаўных арганізацый сталіцы і іншых найбольш важных рэгіянальных цэнтраў з Клужа, Джурджу, Тыргу-Мурэш і інш. Для знаёмства з замежным досведам Рэгіянальны цэнтр адукацыі дарослых у Джурджу запрасіў гасцей з Югаславіі, Македоніі, Балгарыі прыняць удзел у сваіх семінарах і арганізаваць некалькі сумесных мерапрыемстваў.

Пад час рэгіянальнага Фестывалю адукацыі на працягу ўсяго жыцця, які праходзіў у Скоп'е ў 2003 годзе, на першы план высоўвалася пытанне аб неабходнасці ўзмацнення рэгіянальнага супрацоўніцтва ў сферы адукацыі дарослых як ключавога моманту ў эканамічным і сацыяльным аднаўленні ў рэгіёне. Гэтая мэта можа быць дасягнута толькі праз удасканаленне сістэмы адукацыі і навучання (гл. http://www.inebis.org и http://www.llw5.org).

Румынскі праект Інстытута міжнароднага супрацоўніцтва Нямецкай асацыяцыі адукацыі дарослых (IIZ/DVV Project Romania), які актыўна ўцягнуты ў прасоўванне дзейнасці ў сферы адукацыі дарослых на лакальным і нацыянальным узроўнях, з'яўляецца галоўным ініцыятарам правядзення Тыдня адукацыі на працягу ўсяго жыцця ў Румыніі. Румынская дэлегацыя складалася з некалькіх важных дзеячаў сферы адукацыі дарослых: прадстаўнікі Міністэрства адукацыі, даследаванняў і моладзі, недзяржаўных арганізацый, якія прапануюць паслугі па адукацыі дарослых, дамоў культуры і народных універсітэтаў, практыкі і тэарэтыкі. Ініцыятыва правядзення Рэгіянальнага фестываля дасягае сваіх асноўных мэтаў у развіцці ўсведамлення прадстаўнікамі міністэрстваў адукацыі і на вышэйшым узроўні прыняцця рашэнняў неабходнасці навучання на працягу ўсяго жыцця, а таксама паляпшэння супрацоўніцтва і адэкватнага разумення розных культур, якія належаць да Паўднёва-Усходняй Еўропы.